

UNA MICA DE TOT

Miquel Spa

miquelspa@regio7.cat

La frontera invisible de la Cerdanya

El cerdà del sud condueix cap a Sallagosa. Ha sortit de Puigcerdà, ha creuat la frontera i la Guinguet d'Ix i enfila la carretera en direcció Perpinyà. A la sortida d'Ix un senyal de trànsit informa del límit de velocitat. Vuitanta quilòmetres per hora. El cerdà del sud -del sud de quelcom que sembla inexistent com la frontera però que sí que hi és en certa manera- apreta l'accelerador. Una mica més de velocitat no fa mal a ningú. Circula a 83 quilòmetres per hora. Un petit excés assumible. Com els deu minuts de marge després de l'hora concertada en una cita o per l'inici d'un acte públic. Unes setmanes després el conductor rep la multa a casa perquè en qüestions burocràtiques la frontera és totalment inexistent i les sancions arriben puntualment al domicili. Sorpresa. Per tan sols tres quilòmetres per hora de més i a una velocitat que

no era res de l'altre món. En aquest canvi de paradigma mental hi ha encara la frontera. En el comportament. En el respecte. En la convivència i la vivència de l'espai públic compartit. Aquí hi ha frontera i quan es crea tensió surten tots els perjudicis i odis pel diferent. Encara que ho sigui perquè està a l'altre costat d'una línia imaginària. A Ur una carretera estreta creua el nucli antic. En una secció del carrer no hi passen dos vehicles, de manera que un s'ha d'esperar sota la regulació d'un senyal que indica qui te la prioritat. Un altre cerdà del sud que circula a una velocitat que el seu cap li ho permet passa ràpid. Calcula que hi ha temps pels dos. La conductora cerdana del nord s'atura, baixa del vehicle i li etziba «espanyol de merda...». Aquí també hi havia la frontera. Pels dos conductors. Canvi d'escenari. L'operari cerdà del sud fa feines a les cases.

Petites reparacions. En acabar una obra a una casa del nord ni se li acut preguntar als propietaris si ho volen pagar en negre. Sap el pa que s'hi dona. Per un nord-cerdà la sola insinuació de voler esquivar un impost li sona a delictes immorals, de traïció a la pàtria que construeix amb el veí. Per un cerdà del sud és un petit pecat mostra d'intel·ligència. Aquí també hi ha la frontera. Cap al capvespre, després dels horaris laborals europeus, els pobles de l'Alta Cerdanya afluïxen el ritme de la rutina i se sotmeten al silenci de les llars. Pel cerdà del sud encara és hora de parlar fort i no preocupar-se pels sorolls. La convivència en aquest entorn públic també evidencia la frontera mental. Des de baix es veu estricte, estirat, pedant. Des de dalt es veu primari, barriabaixer i egoista. Dues maneres de viure. Amb una frontera invisible entremig.